

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	3. Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami
Opatrenie:	3.1: Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít
Kód ITMS projektu:	26130130051
Aktivita:	1.1 Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

Program kontinuálneho vzdelávania

Učiteľ - tvorca učebných zdrojov pre žiakov z marginalizovaných rómskych komunít

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Učiteľ - tvorca učebných zdrojov pre žiakov z marginalizovaných rómskych komunít

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Inkluzívne vzdelávanie žiakov z marginalizovaných rómskych komunít vychádza zo spoločenskej požiadavky ako zabezpečiť čo najplnší osobnostný rozvoj žiaka z rómskej komunity pri rešpektovaní jeho edukačných potrieb a socio-kultúrnych osobitostí jeho rodinného zázemia. Predkladaný návrh vzdelávacieho programu poskytne účastníkom teoretické poznatky i praktické skúsenosti pri tvorbe optimálneho edukačného prostredia podporujúceho inklúziu príslušníkov cieľovej skupiny. Základným prvkom podnetného edukačného prostredia je variabilita, efektívnosť a kultúrny rešpekt využívaných učebných zdrojov ako prostriedkov učenia sa a celostného osobnostného rozvoja žiakov. Orientácia vzdelávacieho programu na tvorbu a prácu učiteľa s učebnými zdrojmi rešpektujúcimi socio-kultúrne a individuálne špecifiká žiakov z marginalizovaných rómskych komunít vyplýva z *Analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických a odborných zamestnancov základných škôl (2012)*, ktorú vypracoval expertný tím na základe výskumu, ako aj z pretrvávajúceho neuspokojivého stavu týkajúceho sa kvality procesov učenia sa rómskych žiakov základných škôl.

Druh kontinuálneho vzdelávania

špecializačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania

Kombinovaná v rozsahu 110 hodín, z toho prezenčne 76 hodín a dištančne 34 hodín

Ciele vzdelávacieho programu

Hlavný cieľ vzdelávacieho programu

Umožniť získať profesijné kompetencie na výkon kariérovej pozície pedagogickým zamestnancom podieľajúcich sa na výchove a vzdelávaní žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít, v oblasti vytvárania učebných zdrojov a ich využívania v procese výchovy a vzdelávania v škole.

Špecifické ciele

- prehĺbiť kompetencie analyzovať a evalvovať aktuálne používané učebné zdroje v školskej praxi vo vzťahu k výchovným a vzdelávacím potrebám žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít.
- rozšíriť kompetencie o poznatky z kategorizácie a charakteristických znakov funkčných učebných zdrojov vo vzťahu k špecifikám cieľovej skupiny žiakov.
- získať kompetencie identifikovať špecifické znaky učebných zdrojov vo vzťahu k špecifickým oblastiam rozvoja žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít v procese výchovy a vzdelávania v škole.
- rozšíriť zručnosti projektovať pedagogické situácie a procesy učenia sa žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít vo vzťahu k špecifickým výchovným a vzdelávacím potrebám.

- prehĺbiť schopnosti posúdiť didaktickú hodnotu učebných zdrojov vo vzťahu k špecifickým oblastiam rozvoja žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít a k projektovaným stratégiám výučby.
- získať zručnosti vyhľadávať primerané poznatky a informácie pre tvorbu učebných zdrojov.
- získať kompetencie vytvárať primerané učebné zdroje vo vzťahu k špecifickým oblastiam rozvoja žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít.
- rozvíjať spôsobilosti demonštrovať na praktických príkladoch možnosti využitia vytvorených učebných zdrojov v procese výučby.
- získať kompetencie vytvoriť a v praxi realizovať edukačné projekty s uplatnením poznatkov a spôsobilostí pre tvorbu a využívanie učebných zdrojov v procese výchovy a vzdelávania v škole zameraných na špecifické oblasti rozvoja žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít.

Obsah vzdelávacieho programu

Modul 1 Učebné zdroje v súčasnej škole

Téma	Forma	Časový rozsah
Súčasná škola – charakteristika, ciele, funkcie.	prezenčne	3
Učebné zdroje – vymedzenie. Klasifikácia učebných zdrojov podľa jednotlivých kritérií.	prezenčne	3
Možnosti využívania učebných zdrojov v súčasnej škole. Analýza využívania učebných zdrojov v procese výučby.	prezenčne	2
Výstup: Analytická správa skúsenosti z reálneho edukačného prostredia školy v rozsahu 3 strany formátu A4.	dištančne	4
SPOLU	prezenčne	8
	dištančne	4

Modul 2 Didaktická hodnota a využitie učebných zdrojov na rozvoj osobnosti žiakov z marginalizovaných rómskych komunít

Téma	Forma	Časový rozsah
Funkcia učebných zdrojov v procese výučby. Učebné zdroje ako motivačný činiteľ v procese učenia sa žiakov z marginalizovaných rómskych komunít.	prezenčne	3
Psychologické aspekty využívania učebných zdrojov v procese výučby	prezenčne	3
Socio-kultúrne špecifiká žiakov z marginalizovaných rómskych komunít v procese výučby a ich rešpektovanie pri využívaní učebných zdrojov	prezenčne	3
Výstup: Práca v rozsahu 2 - 3 strany formátu A4 k téme z prezenčnej časti Učebné zdroje ako motivačný činiteľ v procese učenia sa žiakov z MRK alebo k téme Socio-kultúrne špecifiká žiakov z MRK v procese	dištančne	4

výučby a ich rešpektovanie pri využívaní učebných zdrojov.		
SPOLU	prezenčne	9
	dištančne	4

Modul 3 Efektívne využívanie zdrojov informácií pri tvorbe učebných zdrojov

Téma	Forma	Časový rozsah
Činnosť učiteľa ako učebný zdroj	prezenčne	3
Činnosť žiakov ako učebný zdroj	prezenčne	3
Školské knihy a printové médiá ako učebný zdroj	prezenčne	2
Elektronické informačné zdroje a IKT ako učebný zdroj.		
Prírodná a sociálna realita ako učebný zdroj	prezenčne	2
Výstup: Elektronická prezentácia v rozsahu min. 6 snímok Power Point (alebo inej elektronickej formy v adekvátnom rozsahu) o využívaní zdrojov informácií uvedených v témach prezenčnej časti modulu 3.	dištančne	2
SPOLU	prezenčne	10
	dištančne	2

Modul 4 Princípy tvorby učebných zdrojov

Téma	Forma	Časový rozsah
Tvorba učebných zdrojov vo vzťahu k socio-kultúrnym osobitostiam žiakov z marginalizovaných rómskych komunití.	prezenčne	3
Tvorba učebných zdrojov vo vzťahu k individuálnym osobitostiam žiakov.	prezenčne	3
Tvorba učebných zdrojov vo vzťahu k edukačnému prostrediu.	prezenčne	3
Výstup: Ukážka konkrétneho využitia učebného zdroja vo vzťahu k individuálnym osobitostiam žiakov v rozsahu 2 strany formátu A4.	dištančne	3
SPOLU	prezenčne	9
	dištančne	3

Modul 5 Projektovanie procesu výučby

Téma	Forma	Časový rozsah
Proces výučby – vymedzenie z pohľadu pedagogického prístupu orientovaného na rozvoj osobnosti žiaka	prezenčne	2
Vymedzenie cieľa a obsahu učiva v procese projektovania výučby	prezenčne	2
Didaktické prostriedky a učebné zdroje v procese projektovania výučby	prezenčne	2
Projektovanie pedagogických situácií	prezenčne	2
Plánovanie, príprava a reflexia procesu výučby.	prezenčne	2

Výstup: Projekt výučby v rozsahu min. 4 strany vo formáte A4 podľa kritérií preberaných tém v prezenčnej časti modulu 5 s dôrazom na zapracovanie využívania rôznych foriem učebných zdrojov.	dištančne	6
SPOLU	prezenčne	10
	dištančne	6

Modul 6 Tvorba učebných zdrojov

Téma	Forma	Časový rozsah
Výber a spracovanie učebného obsahu – kritéria: odborná a vecná správnosť informácií, vyváženosť základného a doplnkového učiva, primeranosť	prezenčne	3
Výstup: Návrh učebného obsahu určeného na spracovanie.	dištančne	1
Odkrývanie možnosti rozvíjania odborných, personálnych a sociálnych kompetencií žiakov	Prezenčne	3
Výstup: Náčrt možností komplexného rozvoja žiakov prostredníctvom vybraného učiva – ukážka v rozsahu 1 strana formátu A4.	dištančne	1
Didaktické spracovanie textu - kritéria: primerané metódy a organizácia učenia sa, komplexný systém učebných úloh na rozvoj kompetencií	prezenčne	3
Výstup: Ukážka komplexného systému učebných úloh na rozvoj kompetencií vo vybranom učive v rozsahu 2 strany formátu A4.	dištančne	1
Interné hodnotenie učebných zdrojov podľa kritérií, externé hodnotenie kolegami podľa kritérií	prezenčne	3
Výstup: Externé hodnotenie výstupu vybraného kolegu v študijnej skupine.	dištančne	1
SPOLU	prezenčne	12
	dištančne	4

Modul 7 Pedagogické hodnotenie a meranie efektivity využívaných učebných zdrojov

Téma	Forma	Časový rozsah
Pedagogické hodnotenie – ciele, funkcie, formy	prezenčne	2
Rozvíjajúce hodnotenie ako rozvojový činiteľ v procese učenia sa žiakov z marginalizovaných rómskych komunít	prezenčne	3
Pedagogická diagnostika edukačných potrieb žiakov z marginalizovaných rómskych komunít.	prezenčne	3
Meranie efektivity využívania učebných zdrojov vo vzťahu k edukačným potrebám žiakov z marginalizovaných rómskych komunít	prezenčne	2
Výstup: Ukážka didaktického testu na meranie efektivity využívania učebných zdrojov vo vzťahu k edukačným potrebám žiakov z	dištančne	3

marginalizovaných rómskych komunit vo vzťahu ku konkrétnemu učivu.		
SPOLU	prezenčne	10
	dištančne	3

Modul 8 Efektívne využívanie učebných zdrojov v procese výučby

Téma	Forma	Časový rozsah
Akčný výskum – učiteľ ako výskumník	prezenčne	2
Metodológia akčného výskumu	prezenčne	6
Realizácia vlastného akčného výskumu – efektívne využívanie učebných zdrojov v procese výučby. Výstup: Projekt výskumu a výskumná správa v rozsahu min. 6 strán formátu A4.	dištančne	8
SPOLU	prezenčne	8
	dištančne	8

Profil absolventa

Absolvent vzdelávacieho programu nadobudne odborné kompetencie učiteľa špecialistu na učebné zdroje. Absolvent pozná kategórie a charakteristické znaky učebných zdrojov vhodných pre žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunit. Dokáže kriticky reflektovať adekvátnosť využívaných učebných zdrojov vo vzťahu k výchovným a vzdelávacím potrebám žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunit. Vie projektovať procesy učenia sa týchto žiakov, tvoriť a využívať učebné zdroje primerané potrebám ich komplexného rozvoja.

Rozsah vzdelávacieho programu

110 hodín (76 prezenčne, 34 dištančne)

Trvanie vzdelávacieho programu

najviac 18 mesiacov

Bližšie určená kategória a podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória: učiteľ

Podkategória: -

Kariérový stupeň: -

Kariérová pozícia: koordinátor v oblasti tvorby učebných zdrojov pre výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia - zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom podľa § 32 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z. (pozícia určená riaditeľom školy pre zaradenie do tohto špecializačného vzdelávania).

Koordinátor zabezpečuje poradenstvo učiteľom základnej školy prvého a druhého stupňa pri tvorbe učebných zdrojov pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov z marginalizovaného prostredia.

Vyučovací predmet: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený učiteľ v podkategórii učiteľ pre primárne vzdelávanie a učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorého riaditeľ školy vymenuje do príslušnej kariérovej pozície špecialistu a ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a má absolvovaných minimálne tri roky pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

V prihláške riaditeľ školy svojim podpisom potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérovej pozície; riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérovej pozície, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu

Špecializačné vzdelávanie sa ukončuje obhajobou záverečnej práce v rozsahu 12 - 16 strán a záverečnou skúškou pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Predsedu a členov komisie vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

1. Účasť na minimálne 80 % prezenčnej formy vzdelávania.
2. Spracovanie výstupov z dištančnej formy vzdelávania.
3. Spracovanie písomnej záverečnej práce zameranej na aplikáciu učebných zdrojov pre žiakov z marginalizovaných rómskych komunit (MRK) v edukácii žiakov z MRK v rozsahu 12-16 strán.

Špecializačné vzdelávanie sa ukončuje obhajobou písomnej záverečnej práce a záverečnou skúškou z tém jednotlivých modulov pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Predsedu skúšobnej komisie a jej členov vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa.

Personálne zabezpečenie

Lektori vzdelávacieho programu

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učitelia, pedagogickí a odborní zamestnanci s minimálne 6-ročnou praxou lektorovania dospelých, pedagogickí a odborní zamestnanci s minimálne 4-ročnou praxou so žiakmi z marginalizovaných rómskych komunit. Lektori musia spĺňať podmienky Čl.2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Garant vzdelávacieho programu

PaedDr. Viera Šándorová, učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou - Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, regionálne pracovisko Prešov, Tarasa Ševčenka 11, 080 01 Prešov.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z .

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu

Náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z finančných prostriedkov Národného projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komúní. Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia alebo účastník sám.

Materiálne zabezpečenie

Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchart, papier, poznámkové bloky, fixky, lepidlo, nožnice a pod.), učebné zdroje (metodické príručky vypracované na kľúčové témy vzdelávacieho programu, metodické listy vypracované lektormi vzdelávania, študijná literatúra odporúčaná lektormi).

Technické a informačné zabezpečenie

Notebook a dataprojektor pre lektora, pripojenie na internet. V rámci vzdelávania sa v dištančnej forme bude využívať e-learningová podpora kurzu, ktorá poskytne účastníkovi ďalšie metodické materiály k jednotlivým modulom a bude slúžiť aj ako komunikačný kanál medzi účastníkmi a lektormi.

Návrh počtu kreditov

37 kreditov - 22 kreditov za rozsah vzdelávania a 15 kreditov za spôsob ukončenia - obhajoba záverečnej práce a záverečná skúška pred trojčlennou skúšobnou komisiou.